

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty asianhallintajärjestelmässä

Aika 04.09.2023, klo 09:00 - 11:42

Paikka Teams

Käsitellyt asiat

- § 53 Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus**
- § 54 Pöytäkirjantarkastajat**
- § 55 Läsnäolo- ja puheoikeudet**
- § 56 Osallistumisen uudet keinot -hanke**
- § 57 Sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujen valvontasuunnitelman toteutuminen tammi-kesäkuu 2023**
- § 58 Pirkanmaan hyvinvointialueen vastaanottopalveluiden sekä työikäisten sosiaalipalveluiden palveluverkkoselvitys**
- § 59 Pirkanmaan hyvinvointialueen vuodeosastojen paikkatarvelaskennan selvitys**
- § 60 Muut asiat**
- § 61 Tiedoksi merkittävät asiat**

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty asianhallintajärjestelmässä

Saapuvilla olleet jäsenet

Anna Kontula, puheenjohtaja, poistui 11:40
Hanna Holma, 1. varapuheenjohtaja
Reeta Ahonen
Aila Dünder-Järvinen
Arto Haveri, poistui 11:10
Perttu Jussila, poistui 11:21
Merja Litmanen
Pasi Viitasalo
Lisa Wesin, poistui 10:00
Heidi Alakoski, varajäsen, saapui 10:00
Henri Lindholm, varajäsen

Muut saapuvilla olleet

Emilia Tomminen, Hallintoassistentti, sihteeri
Marika Järvinen, Asiakaspalvelun kehittämispäällikkö
Taru Kuosmanen, Sosiaali- ja terveysjohtaja
Kirsi Sario, Projektipäällikkö
Arto Ranta, Strategiajohtaja
Tuukka Salkoaho, Integraatiojohtaja
Janne Leinonen, Tietohallintosuunnittelija, saapui 09:07, poistui 09:31
Katja Uitus-Mäntylä, Palvelupäällikkö, saapui 09:18, poistui 09:59
Eeva Torppa-Saarinen, Avopalveluiden palvelulinjajohtaja, saapui 09:38, poistui 10:39
Juha Kinnunen, Sairaalapalveluiden palvelulinjajohtaja, poistui 11:28

Poissa

Joni Kumlander
Henrik Löfberg

Allekirjoitukset

Anna Kontula
Puheenjohtaja

Emilia Tomminen
Sihteeri

Pöytäkirjan tarkastus

Pöytäkirja on tarkastettu ja hyväksytty

06.09.2023

06.09.2023

Pasi Viitasalo
Pöytäkirjantarkastaja

Reeta Ahonen
Pöytäkirjantarkastaja

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty asianhallintajärjestelmässä

Pöytäkirjan nähtävänäolo

Pirkanmaan hyvinvointialueen verkkosivulla pirha.cloudnc.fi 6.9.2023

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty asianhallintajärjestelmässä

§ 53

Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus

Hallintosäännön 132 §:n mukaan kokouksen puheenjohtaja toteaa läsnä olevat sekä sen, onko kokous laillisesti koolle kutsuttu ja päätösvaltainen.

Hallintosäännön 125 §:n mukaan kokouskutsun antaa puheenjohtaja tai hänen estyneenä ollessaan varapuheenjohtaja. Kokouskutsussa ilmoitetaan kokouksen aika ja paikka sekä käsiteltävät asiat.

Kokouskutsu lähetetään ensisijaisesti sähköisellä viestillä vähintään viisi (5) kalenteripäivää ennen kokousta jäsenille ja muille, joilla on läsnäolo-oikeus tai -velvollisuus. Edellä mainitusta määräajasta voidaan poiketa, jos asian kiireellisyys sitä vaatii.

Varsinainen kokouskutsu ja esityslista asiakkuus- ja laatujaoston kokoukseen 04.09.2023 on toimitettu sähköisesti 30.08.2023. Esityslista liitteineen on tallennettu sähköiseen kokoustyötilaan (Pirre) 30.08.2023 sekä julkaistu yleisessä tietoverkossa 30.08.2023.

Ehdotus

Esittelijä: Taru Kuosmanen, SOSIAALI- JA TERVEYSJOHTAJA

Todetaan kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus.

Päätös

Todettiin kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus.

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty asianhallintajärjestelmässä

§ 54

Pöytäkirjantarkastajat

Hallintosäännön 144 §:n mukaan pöytäkirjan tarkastaa kaksi kullakin kerralla sitä varten valittua jäsentä, ellei toimitilin ole päättänyt pöytäkirjan tarkastamisesta muulla tavalla.

Pöytäkirja voidaan allekirjoittaa ja tarkastaa sähköisesti. Sähköisessä päätöksentekomenettelyssä tehtyjä päätöksiä koskeva pöytäkirja tai sen osa voidaan tarkastaa erikseen ennen kokousta.

Ehdotus

Esittelijä: Taru Kuosmanen, SOSIAALI- JA TERVEYSJOHTAJA

Valitaan kaksi pöytäkirjantarkastajaa. Vuorossa ovat Pasi Viitasalo ja Lisa Wesin. Varalla Reeta Ahonen ja Arto Haveri.

Päätös

Valittiin pöytäkirjantarkastajiksi Pasi Viitasalo ja Reeta Ahonen. Varalla Arto Haveri.

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty asianhallintajärjestelmässä

§ 55

Läsnäolo- ja puheoikeudet

Asiakkuus- ja laatujaosto päättää läsnäolo- ja puheoikeudesta kokouksessa.

Ehdotus

Esittelijä: Taru Kuosmanen, SOSIAALI- JA TERVEYSJOHTAJA

Asiakkuus- ja laatujaosto päättää

- myöntää läsnäolo- ja puheoikeuden §:n 56 ajaksi tietohallintosuunnittelija Janne Leinoselle.
- myöntää läsnäolo- ja puheoikeuden §:n 57 ajaksi palvelupäällikkö Katja Uitus-Mäntylälle.
- myöntää läsnäolo- ja puheoikeuden §:n 58 ajaksi avopalveluiden palvelulinjajohtajalle Eeva Torppa-Saariselle.
- myöntää läsnäolo- ja puheoikeuden §:n 59 ajaksi sairaalapalveluiden palvelulinjajohtajalle Juha Kinnuselle.

Päätös

Asiakkuus- ja laatujaosto päätti

- myöntää läsnäolo- ja puheoikeuden §:n 56 ajaksi tietohallintosuunnittelija Janne Leinoselle.
- myöntää läsnäolo- ja puheoikeuden §:n 57 ajaksi palvelupäällikkö Katja Uitus-Mäntylälle.
- myöntää läsnäolo- ja puheoikeuden §:n 58 ajaksi avopalveluiden palvelulinjajohtajalle Eeva Torppa-Saariselle.
- myöntää läsnäolo- ja puheoikeuden §:n 59 ajaksi sairaalapalveluiden palvelulinjajohtajalle Juha Kinnuselle.

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty asianhallintajärjestelmässä

§ 56

Osallistumisen uudet keinot -hanke

19671/2023

Valmistelijat / lisätiedot:

Marika Järvinen, ASIAKASPALVELUN KEHITTÄMISPÄÄL, marika.jarvinen@pirha.fi

Liitteet

1 Osallistumisen uudet keinot -hanke esitys

Osallistumisen uudet keinot -hanke

Pirkanmaan hyvinvointialueen strategian mukainen tavoite on: Osallistuminen palveluiden kehittämiseen on helppoa ja osa henkilöstön sekä asukkaiden arkea. Osallistumisen keinovalikoima on oltava laaja, jotta jokaiselle ihmiselle ja jokaiseen päätöksenteon ja palvelujen kehittämisen tarpeeseen voidaan käyttää sopivaa osallistumisen tapaa.

Osallistumisen uudet keinot -hanke on Sitran rahoittama hanke vuosille 2023-2024, jonka keskeisin kohderyhmä ovat Pirkanmaan hyvinvointialueen asukkaat. Hanke pyrkii sitouttamaan asukkaat entistä paremmin hyvinvointialueen palvelujen suunnitteluun ja kehittämiseen, sekä tuomaan heidän äänensä kuuluville päätöksenteossa ja palvelujen kehittämisessä.

Pirkanmaan hyvinvointialueelle perustetaan hankkeen avulla Asukaspooli -asukasrekisteri, jonka avulla hyvinvointialueen asukkaat voivat vapaaehtoisesti vaikuttaa ja ottaa osaa palveluiden kehittämiseen erilaisin osallistumisen menetelmien avulla. Hankkeen aikana toteutetaan kokeiluja uusista osallistumisen menetelmistä. Kokeilujen avulla nähdään suunnittelun toteutuminen konkretiassa, mikä toimii ja mikä ei toimi. Kokeilut mahdollistavat menetelmien edelleen kehittämisen ja kehitystarpeiden tunnistamisen. Lisäksi niiden kautta voidaan arvioida uusien menetelmien vaikuttavuutta päätöksentekoon ja palvelujen kehittämiseen.

Osallistumisen uudet keinot -hanketta esittelee suunnittelupäällikkö Janne Leinonen.

Liitteenä esitys Osallistumisen uudet keinot -hankkeesta.

Ehdotus

Esittelijä: Taru Kuosmanen, SOSIAALI- JA TERVEYSJOHTAJA

Asiakkuus- ja laatujaosto päättää

- merkitä tiedoksi annetun alustuksen ja käydyn keskustelun Osallistumisen uudet keinot -hankkeesta.

Kokouskäsitely

Kuultiin asiantuntijana tietohallintasuunnittelija Janne Leinosta, joka poistui kokouksesta ennen päätöksentekoa.

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty asianhallintajärjestelmässä

§ 57

Sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujen valvontasuunnitelman toteutuminen tammi-kesäkuu 2023

17698/2023

Valmistelijat / lisätiedot:

Katja Uitus-Mäntylä, PALVELUPÄÄLLIKKÖ, katja.uitus-mantyla@pirha.fi

Liitteet

1 Valvontayksikön suoriteraportti_tammi kesäkuu 2023

Taustaa

Hyvinvointialueen on järjestämisvastuuseensa kuuluvana tehtävänä valvottava ja ohjattava järjestämisvastuullaan olevia sosiaali- ja terveydenhuollon palveluja ja palveluntuottajia (sote-valvonta). Aluevaltuusto on hyväksynyt 16.1.2023, § 9 osana Pirkanmaan hyvinvointialueen omavalvontaohjelmaa Sosiaali- ja terveydenhuollon valvontasuunnitelman vuosille 2023–2024. Omavalvontaohjelman mukaisesti palvelunjärjestäjän keskeisenä tehtävänä on varmentaa järjestämisvastuunsa toteuttaminen. Järjestämisvastuu varmennetaan järjestäjän omavalvontaohjelman mukaisella laadunkehittämisellä ja itsearvioinnilla (Strategisen ohjauksen tehtäväalue) sekä oman ja hankitun sosiaali- ja terveystalouden valvonnalla (Tukipalveluiden tehtäväalue).

Pirkanmaan hyvinvointialueella sosiaali- ja terveydenhuollon palvelutuotannon valvonnasta ja ohjauksesta vastaa valvonta- ja asiamiestehtävät vastuualue. Hallintosäännön mukaisesti sosiaali- ja terveydenhuollon valvontasuunnitelman toteutuminen raportoidaan asiakkuus- ja laatujaostolle neljännesvuosittain. Raportti 1–3/2023 on ollut käsiteltävänä asiakkuus- ja laatujaostossa 15.5.2023, § 28.

Valvontayksikön resurssit

Kaikki 15 valvonta-asiantuntijan virkaa on täytetty. Yhden valvonta-asiantuntijan irtisanoutumisen johdosta avoimeksi tullut vakanssi täytettiin uudelleen kesäkuussa ja henkilö aloittaa työssään elokuussa.

Valvonta-asiantuntijoille on hankittu 5 op:n laajuinen hyvän hallinnon verkkokoulutus, joka jokaisen työntekijän tulee suorittaa. Tavoiteaika koulutuksen suorittamiselle loppuun on ollut kesäkuu. Poikkeuksena ovat työntekijät, jotka ovat aloittaneet työssään myöhemmin keväällä.

Alkuvuonna linjattiin, että valvontayksikön käyttöön hankitaan markkinoilta ohjaus- ja valvontatehtävän raportoinnin ja seurannan tueksi erillinen järjestelmä. Maalis-toukokuun aikana on tehty kartoitusta mahdollisista järjestelmistä. Toukokuussa saatiin päätökseen neuvottelut IsteKin kanssa, joka toteuttaa hankinnan. Järjestelmän käyttöönoton on tarkoitus tapahtua loka-marraskuussa.

Valvontasuunnitelman mukainen toiminta

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty asianhallintajärjestelmässä

Luvanvaraisten sosiaalihuollon yksiköiden ohjaus- ja valvontakäynnit on aloitettu pääasiassa helmikuussa. Suunnitelman mukaisia valvontakäyntejä ympärivuorokautista hoivaa antaviin sosiaalihuollon palveluyksiköihin on tehty tammi-kesäkuussa yhteensä 150. Yksiköistä vain kahdessa (1,3 %) toiminta on ollut vaatimusten mukaista, 116 yksikössä (77 %) toiminnassa on ollut vähäisiä puutteita ja 21 yksikössä (14 %) toiminnassa on ollut vaatimusten vastaisuutta. Raportointihetkellä arviointi on ollut vielä kesken 11 yksikön (7,3 %) osalta. Vähäisten puutteiden takia valvontayksikkö on antanut pääasiallisesti neuvontaa ja ohjausta. Toiminnassa havaituista vaatimusten vastaisuuksista on toimintayksikölle seurannut epäkohdista riippuen erilaisia jatkotoimenpiteitä (mm. korjauskehotus).

Ohjaus- ja valvontakäynneillä havaitut puutteet ovat kohdistuneet pääasiassa seuraaviin asioihin:

- omavalvontasuunnitelmien sisältö
- henkilöstön rakenne ja riittävyys
- lääkehoito

Vaatimuksen vastaisessa toiminnassa pääasiallinen syy on ollut asiakkaiden hoidon- ja hoivan tarpeeseen nähden riittämätön henkilöstö ja/tai lakisääteisen mitoitusvaatimuksen alittuminen. Lisäksi joissain tapauksissa yksikön vastuuhenkilönä on toiminut henkilö, jolla ei ole tehtävään vaadittavaa pätevyyttä.

Muu valvontatoiminta

Valvontayksikköön tulleiden palautteiden ja epäkohtailmoitusten perusteella on tehty valvonta- ja ohjauskäyntejä sosiaalihuollon yksiköihin yhteensä seitsemän, joista neljä on toteutettu luvanvaraisiin yksiköihin ennalta ilmoittamatta.

Aluehallintovirastolta saapuneita epäkohtailmoituksia ja omavalvonnalliseen käsittelyyn siirrettäviä asioita on tullut valvontayksikköön yhteensä 43. Ilmoituksista 26 on koskenut ostopalveluita ja 17 hyvinvointialueen omaa palvelutuotantoa. Oman toiminnan ilmoituksista 10 on liittynyt terveydenhuollon palveluihin. Omaa toimintaa koskevien ilmoitusten käsittely on tapahtunut pääasiassa palvelutuotannossa.

Valvontayksikkö vastaa uusien yksityisten sosiaalipalveluiden ilmoitusten käsittelystä Pirkanmaalla. Aluehallintovirastoon rekisteröitävistä palveluista on tehty 39 lausuntoa ja hyvinvointialueen omaan tukipalveluiden rekisteröintiin liittyviä ilmoituksia on käsitelty 58. Ilmoitusten käsittelyssä erityisenä haasteena on ollut ilmoitusten puutteellisuus, joka on lisännyt käsittelyyn kuluva työmäärää ja aikaa. Lisäksi erityisesti touko-kesäkuussa Pirkanmaan hyvinvointialueen ikäihmisten yhteisöllinen asumisen tuleva hankinta on lisännyt ikäihmisten tiimin valvonta-asiantuntijoiden neuvonta- ja ohjaustehtäviä.

Uusien toimintayksiköiden lupatarkastuksia on tehty neljä sekä lisäksi on käsitelty neljä lupamuutosta.

Yhteistyö, ohjaus ja neuvonta

Sote-palvelutuotannon kanssa on pidetty pääasiassa ostopalvelujen sopimuksenmukaisuuden valvontaan liittyvissä asioissa kuusi kokousta. Lisäksi palvelulinjojen ostopalveluista vastaavien kanssa on tehty sopimuksenmukaisuuden arvioimiseksi yhteisiä ohjaus- ja valvontakäyntejä viiteen yksikköön. Yhteydenpitoa ostopalveluiden kanssa on ollut myös useiden muiden yksiköiden asioissa.

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty asianhallintajärjestelmässä

Valvontayksikön toimintaa on käyty esittelemässä palvelulinjojen laajennetuissa johtoryhmissä sekä muissa yhteistyötapaamisissa ja nämä käynnit jatkuvat edelleen. Hyvinvointialueen sisällä valvontatoiminnan ja sote-palvelutuotannon toimintakäytännöt ja prosessit on saatu jo melko pitkälle sovittua. Suurella hyvinvointialueella erilaisten omavalvonnan toimintakäytäntöjen määrittäminen ja toimeenpano vaativat kuitenkin erityisesti palvelutuotannolta paljon työtä. Asumisen palveluiden omavalvonnasta on sovittu palvelutuotannon kanssa erilliset kokoukset elo-syyskuun vaihteeseen.

Yhteistyötä on tehty myös hankinta-asioissa sekä hankintayksikön että palvelutuotannon hankinnoista vastaavien tahojen kanssa. Pääpainopisteenä on ollut erityisesti ikääntyneiden yhteisöllisen asumisen hankinta sekä uuden Kotitori-integraattorin toiminnan käynnistäminen.

Vanhusneuvostolle on käyty kesäkuussa esittelemässä valvontayksikön toimintaa ja valvonnan toteutumista Pirkanmaan hyvinvointialueella.

Valvontasuunnitelmaan on kirjattu tavoitteena, että valvonta- ja asiamiestehtävien vastuualue järjestää vuoden aikana kolme ohjaustilaisuutta palveluntuottajille. Käytännön toiminnassa esiin tulleet asiat ja kysymykset ovat osoittaneet, että tilaisuuksien järjestäminen yhteistyössä oman sote-palvelutuotannon kanssa on usein toimivampi vaihtoehto kuin vain valvonnan järjestämät tilaisuudet. Valvontayksiköstä on osallistuttu kahteen palvelutuotannon järjestämään tilaisuuteen, joissa on käsitelty myös valvonta-asioita. Lisäksi Kotitori-integraattorin toukokuussa järjestämässä tilaisuudessa palveluntuottajille on esitelty valvontayksikön toimintaa ja erityisesti ilmoitusten käsittelyä hyvinvointialueella. Syksyllä on aikataulutettu kaksi valvontayksikön omaa tilaisuutta palveluntuottajille.

Liitteenä valvontayksikön suoriteraportti 1-6/2023.

Ehdotus

Esittelijä: Arto Ranta, STRATEGIAJOHTAJA

Asiakkuus- ja laatujaosto päättää

- merkitä tiedoksi valvontasuunnitelman toteutumisen tammi-kesäkuulta 2023.

Kokouskäsittely

Kuultiin asiantuntijana palvelupäällikkö Katja Uitus-Mäntylää, joka poistui kokouksesta ennen päätöksentekoa.

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty asianhallintajärjestelmässä

Aluehallitus, § 206, 21.08.2023

Asiakkuus- ja laatujaosto, § 58, 04.09.2023

§ 58

Pirkanmaan hyvinvointialueen vastaanottopalveluiden sekä työikäisten sosiaalipalveluiden palveluverkkoselvitys

18950/2023

Aluehallitus, 21.08.2023, § 206

Valmistelijat / lisätiedot:

Eeva Torppa-Saarinen, AVOPALVELUJEN PALVELULINJAJOHT, eeva.torppa-saarinen@pirha.fi

Pirkanmaan hyvinvointialueen strategian toimeenpano-ohjelman kärjen ” yhdenvertaiset, ennaltaehkäisevät ja vaikuttavat palvelut” alataavoitteen ”eheä ja monikanavainen palveluiden verkosto” alla on toteutettu hyvinvointialueen vastaanottopalveluiden ja työikäisten sosiaalipalveluiden palveluverkkoa koskeva selvitys kevään 2023 aikana.

Selvityksen tavoitteet ja toteuttamistapa

Vastaanottopalveluiden ja työikäisten sosiaalipalveluiden palveluverkkoselvityksen ja sen pohjalta tehtyjen päätösten tavoitteena on vastata monikanavaisella palveluverkolla palvelutarpeeseen ja sen kasvuun, turvata yhdenvertaisten palveluiden saatavuus sekä varmistaa henkilöstön riittävyys. Lisäksi tavoitteena on hillitä kustannusten kasvua sekä luoda näkemys tarvittavista tiloista ja investoinneista.

Samanaikaisesti keväällä 2023 valmisteltiin palveluverkon kehittämisen yleisiä sekä palvelukohtaisia periaatteita, jotka hyväksyttiin aluevaltuustossa 14.8.2023. Sekä yleiset että avopalveluiden palvelukohtaiset periaatteet ovat olleet pohjana vastaanottopalveluiden ja työikäisten sosiaalipalveluiden palveluverkon valmistelussa. Valtuuston hyväksymät periaatteet ja kyseisten palveluiden esitettävät muutokset ovat linjassa keskenään.

Selvitys toteutettiin virkajohdon alaisuudessa konsulttiyhtiö Nordic Healthcare Group: n (NHG) ollessa valmistelun tukena. Valmistelussa käytettiin pohjana laajasti avoimen datan tilastotietoja mm. THL, Tilastokeskus, Sotkanet, Kela. Väestöanalyysit pohjautuvat Tilastokeskuksen väestötietoihin sekä Pirkanmaan liiton tekemän väestösuunnitteen tietoihin.

Valmistelua varten muodostettiin vastaanottopalveluista sekä työikäisten sosiaalipalveluista asiantuntijaryhmät. Työskentely eteni kevään aikana sekä palvelukohtaisissa että yhteisissä työpajoissa. Lisäksi pidettiin laajemmalle esihenkilöryhmälle vastaanottopalveluissa kaksi työpajaa ja työikäisten sosiaalipalveluissa yksi työpaja. Hyvinvointialueen johtoryhmä on ohjannut työtä.

Nykytilan kuvaus ja muutospaineet

Vastaanottopalveluja toimii tällä hetkellä 40 toimipisteessä, jotka eroavat asukas pohjaltaan, käyntimääriltään sekä henkilöstömääriltään huomattavasti toisistaan. Palveluiden saatavuudessa sekä toimintamalleissa ja digitaalisten

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty asianhallintajärjestelmässä

palvelujen käyttöasteissa on suuria eroja. Liikkuvia palveluja ei juurikaan kokonaisuudessa ole. Lääkäreitä ja hoitajia toimipisteissä on noin 820. Toimipisteissä toimivan henkilöstön määrä on kuitenkin huomattavasti suurempi, kun otetaan huomioon kaikki palvelut ja henkilöstö, joita toimipisteissä on.

Työikäisten sosiaalipalveluissa henkilöstöä on kaikkiaan noin 200 ja toimipisteitä on 27. Suuri osa toimipisteistä on henkilöstöltään hyvin pieniä. Sosiaalipalveluissa liikkuvia palveluja käytetään jo nykyisin, digipalveluita ei juurikaan ole käytössä. Palvelutarve vaihtelee eri alueilla esim. alueen asukkaiden sosioekonomisten taustojen mukaan.

Pirkanmaan väestön määrän kasvun myötä vastaanottopalveluiden palvelutarpeen ennustetaan kasvavan, erityisesti väestön ikääntyminen lisää palvelutarvetta. Valmistelussa tehtyjen ennusteiden mukaan käyntimäärät vastaanottopalveluissa kasvavat noin 6 % vuoteen 2035 mennessä. Työikäisten määrä Pirkanmaan väestösuunnitteen mukaan kasvaa maltillisesti, joten sillä ei ole merkittävää vaikutusta työikäisten sosiaalipalveluiden palvelutarpeeseen, yhteiskunnalliset suhdanteen voivat kuitenkin kysyntään vaikuttaa. Sosiaalipalveluiden palvelutarpeeseen vaikuttavat mm. asukkaiden sosioekonomiset tilanteet sekä yhteiskunnassa tapahtuvat muutokset. Molempien palveluiden haasteena on työvoiman saatavuus ja riittävyys tulevaisuudessa.

Palveluiden verkoston tavoitetila ja johtopäätökset

Pirkanmaalla palveluja tulee monimuotoistaa ja yhteensovittaa. Lähtökohtana valmistelussa on monikanavainen palveluverkko, jossa palvelut jakautuvat ns. kivijalkapalveluihin (fyysiset toimipisteet), liikkuviin palveluihin sekä digipalveluihin. Tavoitteena on muuttaa painopistettä digipalveluiden käyttöön, jos se on asiakkaan kannalta mahdollista. Vaiheittain toteutuvat muutokset edellyttävät joistakin vanhoista toimintatavoista luopumista.

Sosiaali- ja terveystalouden nykyistä selvästi kiinteämpi yhteistyö on keskeinen tulevaisuuden tavoite. Tätä tukee se, että vastaanottopalvelut ja sosiaalipalvelut jatkossa sijoittuvat pääosin samoihin tiloihin, jolloin asiakkaan palvelutarpeisiin voidaan vastata joustavasti, moniammatillista yhteistyötä hyödyntäen.

Valmistelu lähti asetetusta kolmesta skenaariosta: ei muutoksia, maltilliset muutokset ja laajemmat muutokset. Näistä työryhmät pitivät tulevaisuuden palveluverkon kehittämisessä parhaana vaihtoehtona laajempien muutoksien skenaariota, jossa palveluita keskitetään vahvoihin osaamiskeskittyymiin ja samalla lisätään merkittävästi liikkuvia palveluja sekä digitaalisia palveluita. Samalla palveluverkkoa tiivistetään, jotta voidaan turvata toiminnallisesti ja taloudellisesti kestävä palvelujen kokonaisuus maakuntatasoisena. Liikkuvilla palveluilla tuodaan palveluita lähelle asukkaita varsinkin haja-asutusseuduilla. Digitaalisten palveluiden käyttö laajenee.

Laajempien muutosten skenaariossa digitaalisten palveluiden osalta vuodelle 2035 tavoitteeksi asetettiin vastaanottopalveluissa, että jopa noin 60 % käynneistä hoituu digitaalisesti ja työikäisten sosiaalipalveluissa noin 40 %. Vastaanottopalveluiden osalta saadaan digipalvelujen käytöstä kokemuksia vuonna 2024 käynnistyvän digiklinikan myötä. Tavoitteita voidaan tarvittaessa myöhemmin tarkistaa.

Lähtökohtana pidettiin avopalveluiden palveluverkon kehittämisen periaatteiden mukaisesti, että sote-asemien optimaalisena väestöpohja olisi noin 20 000 -30 000

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty asianhallintajärjestelmässä

asukasta, kaikkialla hyvinvointialueella ei ko. väestöpohjaa kuitenkaan tavoitella, vaan palvelujen saavutettavuus otetaan huomioon.

Vastaanottopalveluiden sekä työikäisten sosiaalipalveluiden tulevaisuuden palveluverkon osalta esitetään, että vastaanottopalveluissa on käytössä 21 toimipistettä ja työikäisten sosiaalipalveluissa 13 toimipistettä. Työikäisten sosiaalipalvelut sijoittuisivat samoihin toimipisteisiin vastaanottopalveluiden kanssa yhtä toimipistettä lukuun ottamatta. Täten turvataan moniammatillinen yhteistyö ja helpotetaan asiakkaan arjen sujuvuutta, kun palvelut saa samasta paikasta. Lisäksi näiden ns. sote-asemien aukioloaikoja laajennetaan, mikä osaltaan parantaa palveluun pääsyä.

Liikkuvilla palveluilla täydennetään palveluita erityisesti haja-asutusseudulla, jossa julkinen liikenne on heikkoa. Muutoksia esitetään toteutettavaksi pitkällä aikavälillä ja hallitusti ottaen huomioon toimitilojen lisärakentamis- ja perusparannustarpeet.

Skenaarioiden mukaisista muutoksista on tehty vaikutusten arviointi, jossa on nostettu esiin vaikutuksia mm. asiakkaisiin, asukkaisiin, henkilöstöön, sidosryhmiin, ympäristöön ja maaseutuun. Lisäksi on arvioitu vaikutuksia talouteen.

Hyvinvointialueen strategian mukaisesti toiminnan kokonaisuudessa tavoitellaan noin kahden prosentin tuottavuuden lisääntymistä vuositasolla. Lähtökohta on huomioitu valmistelussa.

Jatkovalmistelu

Eritysisryhmien asumispalveluiden palveluverkkoselvitys on käynnissä ja se tulee käsittelyyn aluehallitukseen 9.10.2023. Muiden avopalveluiden, lasten, nuorten ja perheiden palveluiden sekä ikäihmisten ja vammaisten palveluiden osalta työ jatkuu syksyn 2023 aikana. Syksyn työn myötä tarkentuvat sote-kampuksien ja sote-asemien palveluvalikoimat sekä millainen lähiasemaverkko tulevaisuudessa Pirkanmaalle esitetään. Lisäksi syksyn aikana käydään läpi muiden osakokonaisuuksista tehtyjen selvitysten kytkeytyminen sote-kampuksiin, sote-asemiin sekä lähiasemiin.

Palveluiden verkosto, vastaanottopalvelut ja työikäisten sosiaalipalveluiden suunnitelma sekä laaja materiaali, palveluiden verkoston suunnitelma ovat liitteenä.

Ehdotus

Esittelijä: Marina Erhola, HYVINVOINTIALUEJOHTAJA

Aluehallitus päättää

- merkitä vastaanottopalvelujen ja työikäisten sosiaalipalvelujen selvityksen tiedoksi,
- lähettää selvityksen laajalle kuulemiskierrokselle asukastilaisuuksiin, YT -elimelle, vaikuttamistoimielimille, valiokunnille ja aluehallituksen jaostoille,
- edellyttää, että selvitys ja siihen tehdyt täydennysehdotukset tuodaan aluehallituksen hyväksyttäväksi syyskuussa 2023. Lisäksi laaditaan erillinen kooste kuulemiskierroksen kommentteista.

Kokouskäsitely

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty asianhallintajärjestelmässä

Kokouksessa käytiin läpi päätöksentekoon liittyvät esteellisyydet, yhteisöjääviydet ja yleisjääviydet. Hallintolain 28.1 § 5 kohdan mukaan henkilö on esteellinen, jos hän on hallituksen, hallintoneuvoston tai niihin rinnastettavan toimielimen jäsenenä sellaisessa yhteisössä, joka on asianosainen tai jolle asian ratkaisusta on odotettavissa erityistä hyötyä tai vahinkoa. Hallintolain 28.1 § 7 kohdan mukaan henkilö on esteellinen, jos luottamus hänen puolueettomuuteensa vaarantuu muusta erityisestä syystä. Hyvinvointialueella noudatetaan esteellisyysperusteiden arvioinnissa varovaisuusperiaatetta. Käsittelyn kohteena olevien suunnitelmien voidaan katsoa koskeva kuntien erityisiä etuja tai haittoja. Esteellisiä ovat Pirkanmaan kunnan- ja kaupunginhallitusten jäsenet. Esteellisyyden arvioinnissa ei ole merkitystä sillä, onko henkilö ollut päättämässä asiasta toisessa roolissa, vaan ratkaisevaa on kaksoisroolin olemassaolo. Esteellisyyden arvioinnissa on hyödynnetty Kuntaliiton ohjeistuksia sekä Hyvil Oy:n 19.5.2023 laatimaa (6/2023) lausuntoa.

Aluehallitus totesi Pekka Järvisen ja Arja Laitisen esteellisiksi §:n 206 ja 207 käsittelyissä edellä mainituin perustein. Hyväksyttiin yksimielisesti.

Merkittiin, että varajäsen Atanas Aleksovski, Ulla Kampman, Perttu Jussila, Hanna Holma ja Jori-Pekka Träskbäck saapuivat kokoukseen §:n 206 ja 207 käsittelyiden ajaksi, Pekka Järvisen, Arja Laitisen, Olga Haapa-ahon, Katariina Pylysyn ja Marko Jarvan ollessa esteellisiä.

Merkittiin, että kokouksessa oli läsnä §:n 206 käsittelyn ajan avopalveluiden palvelulinjajohtaja Eeva Torppa-Saarinen, joka poistui kokouksesta ennen päätöksentekoa.

Hanna Holma teki muutosesityksen:

Aluehallitus päättää

- merkitä vastaanottopalvelujen ja työikäisten sosiaalipalvelujen selvityksen tiedoksi,
- lähettää selvityksen laajalle kuulemiskierrokselle asukastilaisuuksiin, YT-elimelle, vaikuttamistoimielimille, valiokunnille ja aluehallituksen jaostoille sekä sote-järjestöille ja Pirkanmaan kunnille
- edellyttää, että selvitys ja siihen tehdyt täydennysehdotukset tuodaan aluehallituksen hyväksyttäväksi syyskuussa 2023 ennen päätöksentekoa. Lisäksi laaditaan erillinen kooste kuulemiskierroksen kommentteista.

Milka Hanhela ja Jouni Sirén kannattivat esitystä. Puheenjohtaja totesi, että ehdotusta oli kannatettu, joten siitä on äänestettävä ja teki seuraavan äänestysesityksen: pohjaesitys JAA ja Holman muutosesitys EI. Äänestysesitys hyväksyttiin.

Äänestyksessä annettiin 8 JAA- ääntä ja 4 EI- ääntä. Puheenjohtaja totesi pohjaehdotuksen tulleen hyväksytyksi äänin 8 - 4.

Äänestykset

Pohjaesitys JAA, Holman muutosesitys EI

Jaa

Leena Kostiainen
Kari-Matti Hiltunen

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty asianhallintajärjestelmässä

Ulla Kampman
Sari Tanus
Jori-Pekka Träskbäck
Jari Andersson
Hanna Laine
Atanas Aleksovski

Ei

Milka Hanhela
Jouni Sirén
Hanna Holma
Perttu Jussila

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Esteellisyys

Erja Pelkonen, Marko Jarva, Lassi Kaleva, Olga Haapa-aho ja Katariina Pylsy ilmoittivat olevansa esteellisiä asian käsittelyssä (HL 28 § 1 mom 5 kohta, HL 28 § 1 mom 7 kohta) ja poistuivat kokouksesta asian käsittelyn ja päätöksenteon ajaksi. Aluehallitus totesi Pekka Järvisen ja Arja Laitisen esteellisiksi asian käsittelyssä (HL 28 § 1 mom 5 kohta, HL 28 § 1 mom 7 kohta) ja he poistuivat kokouksesta asian käsittelyn ja päätöksenteon ajaksi. Esteellisyydet todettiin.

Asiakkuus- ja laatujaosto, 04.09.2023, § 58

Valmistelijat / lisätiedot:

Eeva Torppa-Saarinen, AVOPALVELUJEN PALVELULINJAJOHT, eeva.torppa-saarinen@pirha.fi

Liitteet

- 1 Laaja materiaali, Palveluiden verkoston suunnitelma
- 2 Palveluiden verkosto, vastaanottopalvelut ja työikäisten sosiaalipalveluiden suunnitelma
- 3 Kuulemisen ja osallistamisen suunnitelma, kysymykset toimielimille
- 4 Tekniset korjaukset, Palveluiden verkosto vastaanottopalvelut ja työikäisten sosiaalipalvelut, 300823

Pirkanmaan hyvinvointialueen strategian toimeenpano-ohjelman kärjen ” yhdenvertaiset, ennaltaehkäisevät ja vaikuttavat palvelut” alataavoitteen ”eheä ja monikanavainen palveluiden verkosto” alla on toteutettu hyvinvointialueen vastaanottopalveluiden ja työikäisten sosiaalipalveluiden palveluverkkoa koskeva selvitys kevään 2023 aikana.

Selvityksen tavoitteet ja toteuttamistapa

Vastaanottopalveluiden ja työikäisten sosiaalipalveluiden palveluverkkoselvityksen tavoitteena on vastata monikanavaisella palveluverkolla palvelutarpeeseen ja sen kasvuun, turvata yhdenvertaisten palveluiden saatavuus sekä varmistaa henkilöstön riittävyys. Lisäksi tavoitteena on hillitä kustannusten kasvua sekä luoda näkemys tarvittavista tiloista ja investoinneista.

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty asianhallintajärjestelmässä

Samanaikaisesti keväällä 2023 valmisteltiin palveluverkon kehittämisen yleisiä sekä palvelukohtaisia periaatteita, jotka hyväksyttiin aluevaltuustossa 14.8.2023. Sekä yleiset että avopalveluiden palvelukohtaiset periaatteet ovat olleet pohjana vastaanottopalveluiden ja työikäisten sosiaalipalveluiden palveluverkon valmistelussa. Valtuuston hyväksymät periaatteet ja kyseisten palveluiden esitettävät muutokset ovat linjassa keskenään.

Nykytilan kuvaus ja muutospaineet

Vastaanottopalveluja toimii tällä hetkellä 40 toimipisteessä, jotka eroavat asukas pohjiltaan, käyntimääriltään sekä henkilöstömääriltään huomattavasti toisistaan. Palveluiden saatavuudessa sekä toimintamalleissa ja digitaalisten palvelujen käyttöasteissa on suuria eroja. Liikkuvia palveluja ei juurikaan kokonaisuudessa ole. Lääkäreitä ja hoitajia toimipisteissä on noin 820. Toimipisteissä toimivan henkilöstön määrä on kuitenkin huomattavasti suurempi, kun otetaan huomioon kaikki palvelut ja henkilöstö, joita toimipisteissä on.

Työikäisten sosiaalipalveluissa henkilöstöä on kaikkiaan noin 200 ja toimipisteitä on 27. Suuri osa toimipisteistä on henkilöstöltään hyvin pieniä. Sosiaalipalveluissa liikkuvia palveluja käytetään jo nykyisin, digipalveluita ei juurikaan ole käytössä. Palvelutarve vaihtelee eri alueilla esim. alueen asukkaiden sosioekonomisten taustojen mukaan.

Pirkanmaan väestön määrän kasvun myötä vastaanottopalveluiden palvelutarpeen ennustetaan kasvavan, erityisesti väestön ikääntyminen lisää palvelutarvetta. Valmistelussa tehtyjen ennusteiden mukaan käyntimäärät vastaanottopalveluissa kasvavat noin 6 % vuoteen 2035 mennessä. Työikäisten määrä Pirkanmaan väestösuunnitteen mukaan kasvaa maltillisesti, joten sillä ei ole merkittävää vaikutusta työikäisten sosiaalipalveluiden palvelutarpeeseen, yhteiskunnalliset suhdanteet voivat kuitenkin kysyntään vaikuttaa. Sosiaalipalveluiden palvelutarpeeseen vaikuttavat mm. asukkaiden sosioekonomiset tilanteet sekä yhteiskunnassa tapahtuvat muutokset. Molempien palveluiden haasteena on työvoiman saatavuus ja riittävyys tulevaisuudessa.

Palveluiden verkoston tavoitetila ja johtopäätökset

Pirkanmaalla palveluja tulee monimuotoistaa ja yhteensovittaa. Lähtökohtana valmistelussa on monikanavainen palveluverkko, jossa palvelut jakautuvat ns. kivijalkapalveluihin (fyysiset toimipisteet), liikkuviin palveluihin sekä digipalveluihin. Tavoitteena on muuttaa painopistettä digipalveluiden käyttöön, jos se on asiakkaan kannalta mahdollista. Vaiheittain toteutuvat muutokset edellyttävät joistakin vanhoista toimintatavoista luopumista.

Sosiaali- ja terveystieteiden yhteistyö on keskeinen tulevaisuuden tavoite. Tätä tukee se, että vastaanottopalvelut ja sosiaalipalvelut jatkossa sijoittuvat pääosin samoihin tiloihin, jolloin asiakkaan palvelutarpeisiin voidaan vastata joustavasti, moniammatillista yhteistyötä hyödyntäen.

Valmistelu lähti kolmesta skenaariosta: ei muutoksia, maltilliset muutokset ja laajemmat muutokset. Näistä työryhmät pitivät tulevaisuuden palveluverkon kehittämisessä parhaana vaihtoehtona laajempien muutoksien skenaariota, jossa palveluita keskitetään vahvoihin osaamiskeskittyymiin ja samalla lisätään merkittävästi

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty asianhallintajärjestelmässä

liikkuvia palveluja sekä digitaalisia palveluita. Samalla palveluverkkoa tiivistetään, jotta voidaan turvata toiminnallisesti ja taloudellisesti kestävä palvelujen kokonaisuus maakuntatasoisena.. Liikkuvilla palveluilla tuodaan palveluita lähelle asukkaita varsinkin haja-asutusseuduilla. Digitaalisten palveluiden käyttö laajenee.

Laajempien muutosten skenaariossa digitaalisten palveluiden osalta vuodelle 2035 tavoitteeksi asetettiin vastaanottopalveluissa, että jopa noin 60 % käynneistä hoituu digitaalisesti ja työikäisten sosiaalipalveluissa noin 40 %. Vastaanottopalveluiden osalta saadaan digipalvelujen käytöstä kokemuksia vuonna 2024 käynnistyvän Digiklinikan myötä. tavoitteita voidaan tarvittaessa myöhemmin tarkistaa.

Vastaanottopalveluiden sekä työikäisten sosiaalipalveluiden tulevaisuuden palveluverkon osalta esitetään, että vastaanottopalveluissa on käytössä 21 toimipistettä ja työikäisten sosiaalipalveluissa 13 toimipistettä. Työikäisten sosiaalipalvelut sijoittuisivat samoihin toimipisteisiin vastaanottopalveluiden kanssa yhtä toimipistettä lukuun ottamatta. Täten turvataan moniammatillinen yhteistyö ja helpotetaan asiakkaan arjen sujuvuutta, kun palvelut saa samasta paikasta. Lisäksi näiden ns. sote-asemien aukioloaikoja laajennetaan, mikä osaltaan parantaa palveluun pääsyä.

Liikkuvilla palveluilla täydennetään palveluita erityisesti haja-asutusseudulla, jossa julkinen liikenne on heikkoa. Muutoksia esitetään toteutettavaksi pitkällä aikavälillä ja hallitusti ottaen huomioon toimitilojen lisärakentamis- ja perusparannustarpeet.

Skenaarioiden mukaisista muutoksista on tehty vaikutusten arviointi, jossa on nostettu esiin vaikutuksia mm. asiakkaisiin, asukkaisiin, henkilöstöön, sidosryhmiin, ympäristöön ja maaseutuun. Lisäksi on arvioitu vaikutuksia talouteen.

Liitteenä:

1. Laaja materiaali, Palveluiden verkoston suunnitelma
2. Vastaanottopalveluiden ja työikäisten sosiaalipalveluiden suunnitelma
3. Kuulemisen ja osallistamisen suunnitelma, kysymykset toimielimille
4. Tekniset korjaukset - Palveluiden verkosto, vastaanottopalvelut ja työikäisten sosiaalipalvelut

Ehdotus

Esittelijä: Taru Kuosmanen, SOSIAALI- JA TERVEYSJOHTAJA

Asiakkuus- ja laatujaosto päättää

- merkitä vastaanottopalvelujen ja työikäisten sosiaalipalvelujen selvityksen tiedoksi sekä
- antaa kommentit aluehallitukselle.

Kokouskäsittely

Kuultiin asiantuntijana avopalveluiden palvelulinjajohtajaa Eeva Torppa-Saarista, joka poistui kokouksesta ennen päätöksentekoa.

Varajäsen Heidi Alakoski saapui kokoukseen pykälän käsittelyn aikana.

Jaosto antaa seuraavat kommentit asiasta aluehallitukselle:

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty asianhallintajärjestelmässä

- Muutoksen toteutuksen ensisijaiseksi tavoitteeksi on otettava palveluiden laadun ja saavutettavuuden paraneminen suhteessa nykytilaan.
- Muutosprosessista tulee viestiä sekä valmistelun että toteutuksen aikana keskeisten viiteryhmiä ja asukkaiden kanssa.
- Valmisteluasiakirjoista tulee löytyä keskeiset käsitelmääritykset (esim. "liikkuvat palvelut", "vastaanottopalvelut" ja "lähipalvelut").
- Henkilöstön uusissa työnkuissa tulee mahdollistaa myös erilaisten tehtävien yhdistelmät työntekijän niin toivoessa (digityö/liikkuva työ/kivijalkatyö).
- Digipalveluita kehitettäessä on kiinnitettävä erityistä huomiota valitun alustan käytettävyyteen ja esteettömyyteen.
- Muutoksista on laadittava etukäteen kattava vaikutusten arviointi ja seurannan suunnitteluohjelma.

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Esteellisyys

Lisa Wesin ja Merja Litmanen ilmoittivat olevansa esteellisiä asiassa (HL 28 § 1 mom 5 kohta, HL 28 § 1 mom 7 kohta) ja he poistuivat kokouksesta asian käsittelyn ja päätöksenteon ajaksi. Esteellisyys todettiin.

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty asianhallintajärjestelmässä

Aluehallitus, § 172, 26.06.2023

Asiakkuus- ja laatujaosto, § 59, 04.09.2023

§ 59

Pirkanmaan hyvinvointialueen vuodeosastojen paikkatarvelaskennan selvitys

14509/2023

Aluehallitus, 26.06.2023, § 172

Valmistelijat / lisätiedot:

Juha Kinnunen, SAIRAALAPALVELUJEN PALV.LINJOH, juha.kinnunen@pirha.fi

Pirkanmaan hyvinvointialueen strategian toimeenpano-ohjelman kärjen ” yhdenvertaiset, ennaltaehkäisevät ja vaikuttavat palvelut” alatavoitteen ”eheä ja monikanavainen palveluiden verkosto” alla on toteutettu hyvinvointialueen vuodeosastojen paikkatarvelaskennan analyysi kevään 2023 aikana.

Selvityksen tavoitteet ja toteuttamistapa

Selvityksen tavoitteena oli tuottaa faktapohja ja skenaariot kahta tarkoitusta varten:

- Päivittää Kaupin kampuksen uudistamisohjelman suunnittelun pohjana olleet sairaansijatarpeen oletukset hyvinvointialueen kontekstissa.
- Tuottaa pohjatiedot sairaansijojen käytöstä ja kehitysskenaariot tarpeiden muutoksista 2035 saakka sekä erikoissairaanhoidon perusterveydenhuollon sairaansijoista koko Pirkanmaan hyvinvointialueen alueella.

Selvitys toteutettiin konsulttiyhtiö Delfoi Oy:n avustuksella tuottamalla datapoimintana perustiedot kaikista Taysin ja Pirkanmaan kuntien vuodeosastoilla hoidetuista potilaista 12/2021 – 12/2022 väliseltä ajalta kattaen myös Sydänsairaalan ja Coxan potilaat. Aineistosta voidaan nähdä potilasvirrat toimintayksiköiden välillä. Lisäksi hyödynnettiin avoimen datan tilastotietoja (mm. THL, tilastokeskuksen ja väylävirasto).

Työskentelyä ohjaamaan ja käyttäjien asiantuntijuuden varmistamiseen muodostettiin sekä erikoissairaanhoidon osiota että perusterveydenhuollon osiota varten laajan edustuksen työryhmät puheenjohtajanaan sairaalapalvelulinjan johtaja Juha Kinnunen.

Tarveanalyysin kysymyksenasettelusta, käytetystä tietoperustasta, menetelmistä, tuloksista ja johtopäätöksistä on laadittu liitteenä olevat vuodeosastanalyysin loppuraportti ja tiivistelmä keskeisistä havainnoista.

Kokonaiskuvan ymmärtämiseksi raporttiin tuotettiin vuodeosastohoidon historiallinen kehityskulku vuodesta 1996 alkaen (kehitys Pirkanmaalla suhteessa valtakunnalliseen kehitykseen). Keskeisenä havaintona on, että sekä erikoissairaanhoidon että perusterveydenhuollon sairaansijojen määrä on lineaarisesti vähentynyt Pirkanmaan hyvinvointialueella lähes puoleen vuoteen 1996 verrattuna. Kehitys noudattelee valtakunnallisia keskiarvoja. Sairaansijojen vähenemä ei selity avopalveluiden kehittymisellä, vaan ikäihmisten, vammaisten ja psykiatristen asumispalvelujen lisäämisellä.

Havainnot ja johtopäätökset erikoissairaanhoidon osalta

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty asianhallintajärjestelmässä

Hyvinvointialueen aloittaessa 1.1.2023 erikoissairaanhoidossa fyysisiä sairaansijoja oli 976 paikkaa, joista 904 oli tosiasiaa käytössä, johtuen muun muassa hoitohenkilöstön vajeesta seuranneista suluista. Vuoteen 2035 ulottuvat skenaariot osoittavat, että pelkkä väestöennusteen mukainen sairaansijojen määrän kasvu olisi noin 22 prosenttia. Kasvun perusura tarkoittaisi erikoissairaanhoidon vuodeosastojen määrän lisäämistä yhteensä yli 200 sairaansijaa. Työryhmä esittää kuitenkin laaja-alaisia toiminnallisia ja alueellisia muutoksia sekä työnjaon uudistamista erikoissairaanhoidon ja perusterveydenhuollon välille. Tavoiteltava skenaario erikoissairaanhoidon osalta on, että sairaansijoja tulee vaihteittain ja ohjelmallisesti vähentää 12% (123 paikkaa), päätyen kokonaismäärään 882. Lisäksi lasten taudeilla ja psykiatrialla on yhteensä 354 paikkaa, mutta ne eivät ole tässä laskelmassa mukana, koska kyseisiä toimintoja koskevat sairaansijaratkaisut ovat tuoreeltaan toteutettuja.

Raskain ja vaativin erikoissairaanhoidon tarkoitusmukaista keskittää Kaupin kampukselle. Hatanpään ja Valkeakosken kampuksilla ja rajatummin Sastamalan kampuksella on perusteltua ja välttämätöntä jatkaa päivä- ja lyhytjälkihoitoista kirurgista toimintaa sekä muiden erikoisalojen toimintoja (mm. dialyysihoito). Samalla ylläpidetään tila-, laite ja osaamiskapasiteettia valmiuden turvaamiseksi.

Sen sijaan kyseisten kampusten vuodeosastojen käyttö on tarkoituksenmukaista painottaa perustason geriatriseen kuntoutuksen ja palliatiivisen hoidon kasvaviin tarpeisiin. Vuodeosastotoiminnassa (ja avopalveluissa) on arvioitava uudelleen mikä on erikoissairaanhoidon ja mikä yleislääkäri/geriatria-johtoista perusterveydenhuoltoa. Tällä hetkellä kyseisillä kampuksilla on osin epätarkoituksenmukaisia rakenteita ja käytäntöjä.

Havainnot ja johtopäätökset perusterveydenhoidon osalta

Perusterveydenhuollossa sairaansijoja oli hyvinvointialueen aloittaessa 1.1.2023 (akuutti, kuntoutus, geriatria ja palliatiivinen) 870 paikkaa. Väestön kasvusta, ikääntymisestä ja erikoissairaanhoidon sekä perusterveydenhuollon työnjaon muutoksista johtuen paine paikkamäärien lisäämiseen olisi ilman tehostamistoimia jopa 510 sairaansijaa vuoteen 2035 mennessä. Työryhmä pitää näin suurta kasvua epärealistisena sekä taloudellisista että henkilöstön rekrytointiin liittyvistä syistä. Valmistelussa on lähdetty siitä, että merkittäväillä ja systemaattisilla toiminnallisilla muutoksilla väestön määrän ja ikääntymisen kasvusta muodostuvaa painetta voidaan hallita ja lisätarve painaa olennaisesti alemmaksi.

Lyhyellä aikavälillä ja siirtymävaiheen aikana on välttämätöntä saavuttaa joka vuosi 1-2 prosentin tuottavuuskehitys ja siten myös vuodeosastojen paikkojen tarpeen vähenemä koskien sairaansijakapasiteettia kokonaisuudessaan. Olennaista on toimintakulttuurin muutos, jossa ensisijaisesti pyritään potilas/asiakas kotiuttamaan, jos se on terveyden ja toimintakyvyn kannalta mahdollista. Työryhmän havaintoja on, että nykyinen käytäntö voi mahdollistaa tilanteen, jossa potilas lähetetään erikoissairaanhoidosta jatkohoitoon perusterveydenhuoltoon ja edelleen perusterveydenhuollosta asumispalveluihin. Hoitopaikan siirrot ja vapautuvan paikan odottaminen muodostavat riskin kuntoutuksen toteutumiselle ja asiakkaan/potilaan kotiutumiseksi toimintakykyisenä arkielämään.

Toimintakulttuurin tulee entistä paremmin tukea potilaan/asiakkaan kuntoutumista ja kotiutumista vuodeosastohoidon kaikissa muodoissa, jotta vapautuvan paikan

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty asianhallintajärjestelmässä

odottaminen ei laske potilaan/asiakkaan toimintakykyä ja palaamista arkielämään. Esimerkiksi erikoissairaanhoidon elektiivisten tutkimus- ja hoitotoimenpiteiden jälkeen potilaista on mahdollista kotiuttaa yli 80 prosenttia seuraavaan puoleen päivään mennessä. Päiväkirurgista ja heräämöstä kotiin (ns.herko) toimintaa ollaan tavoitteellisesti lisäämässä. Vastaavaa kotiutuksen ja jatkohoidon uudelleen arviointia tarvitaan lähisairaaloiden vuodeosastojen ja asumispalvelujen välillä.

Perusterveydenhuollon vuodeosastojen toimipisteitä on tällä hetkellä hyvinvointialueella 16. Sairaansijojen määriä on valmistelussa tarkasteltu koko alueen väestökehityksen pohjalta. Laskennalliset skenaariot antavat perusteet siihen kuinka paljon lähisairaaloiden perusterveydenhuollon sairaansijoja tarvitaan. Sijainteja koskevan päätöksenteon tueksi toimipisteiden skenaariomäärittelyssä käytettiin 10-15 minuutin ja yli 30 minuutin (henkilöautolla) saavutettavuuskriteerejä. Laskelma tehtiin sekä koko väestön että yli 65-vuotiaiden osalta erikseen.

Laskelmien pohjalta työryhmä päätyi siihen, että perusterveydenhuollon toimipisteverkko olisi tarkoituksenmukaisinta muodostaa 8-9 toimipisteen varaan. Näin olisi mahdollista muodostaa riittävän kokoisia ja nykyistä kustannustehokkaampia yksiköitä, jotka eivät ole henkilöstöpulan pahentuessa niin haavoittuvia kuin osa nykyisistä pienemmistä yksiköistä.

Perusterveydenhuollon vuodeosastotoimipisteiden sijaintia koskevassa valinnassa on huomioitava laajasti kokonaisharkinta, jossa henkilöstön ja muiden palvelujen (esimerkiksi tukipalvelut, kiirevastaanotot, ikäihmisten asumispalvelut, päivystys, liikenneyhteydet) saatavuus, rakennuskanta ja kiinteistöjen nykytila on suhteutettava palveluverkkosuunnitelman osana. Työryhmä pitää monialaisia lähipalveluja ideaalisimpana ratkaisuna. Geriatrisen kuntouksen ja palliatiivisen hoidon erityistarpeet on verkostomalleissa erikseen huomioitava.

Loppuraportti muodostaa keskeisen faktapohjan erikoissairaanhoidon ja perusterveydenhuollon sairaansijojen määrästä ja kehityksestä. Laskentamalli tuottaa perustelut sekä Kaupin kampuksen uudistamisohjelman 496 sairaansijalle, että lähisairaaloiden sairaansijamäärälle.

Liitteenä Pirkanmaan hyvinvointialueen vuodeosastoanalyysin loppuraportti ja vuodeosastoanalyysin tulosten tiivistelmä 2 prosentin tehokkuustavoitteella.

Ehdotus

Esittelijä: Marina Erhola, HYVINVOINTIALUEJOHTAJA

Aluehallitus päättää

- hyväksyä loppuraportin jatkovalmistelun pohjaksi koskien sekä Kaupin kampuksen uudistamisohjelmaa että vuodeosastoreformia,
- asettaa tuottavuustavoitteeksi 2 prosenttia, joka on linjassa strategian tuottavuustavoitteen kanssa,
- että jatkovalmistelun tulokset tuodaan syksyllä 2023 aluehallituksen päätettäväksi palveluiden verkoston hyväksymisen yhteydessä.

Kokouskäsitely

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty asianhallintajärjestelmässä

Kuultiin asiantuntijana sairaalapalveluiden palvelulinjajohtaja Juha Kinnusta, joka poistui kokouksesta asian käsittelyn jälkeen.

Esittelijä täydensi toisen päätöspöytäkirjan kuulumaan seuraavasti: "asettaa vuosittaiseksi tuottavuustavoitteeksi 2 prosenttia, joka on linjassa strategian tuottavuustavoitteen kanssa."

Kokouksessa pidettiin tauko § 172 käsittelyn jälkeen klo 11.15-11.20.

Päätös

Aluehallitus päätti

- hyväksyä loppuraportin jatkovalmistelun pohjaksi koskien sekä Kaupin kampuksen uudistamisohjelmaa että vuodeosastoreformia,
- asettaa vuosittaiseksi tuottavuustavoitteeksi 2 prosenttia, joka on linjassa strategian tuottavuustavoitteen kanssa,
- että jatkovalmistelun tulokset tuodaan syksyllä 2023 aluehallituksen päätettäväksi palveluiden verkoston hyväksymisen yhteydessä.

Asiakkuus- ja laatujaosto, 04.09.2023, § 59

Valmistelijat / lisätiedot:

Juha Kinnunen, SAIRAALAPALVELUJEN PALV.LINJOH, juha.kinnunen@pirha.fi

Liitteet

- 1 Palveluiden verkoston suunnitelma vaikutusten arviointi tiivistelmä
- 2 Pirkanmaan hyvinvointialueen vuodeosastojen paikkatarvelaskennan selvitys

Pirkanmaan hyvinvointialueen strategian toimeenpano-ohjelman kärjen " yhdenvertaiset, ennaltaehkäisevät ja vaikuttavat palvelut" alatavoitteen "eheä ja monikanavainen palveluiden verkosto" alla on toteutettu hyvinvointialueen vuodeosastojen paikkatarvelaskennan analyysi kevään 2023 aikana.

Selvityksen tavoitteet ja toteuttamistapa

Selvityksen tavoitteena oli tuottaa faktapohja ja skenaariot kahta tarkoitusta varten: Päivittää Kaupin kampuksen uudistamisohjelman suunnittelun pohjana olleet sairaansijatarpeen oletukset hyvinvointialueen kontekstissa. Tuottaa pohjatiedot sairaansijojen käytöstä ja kehitysskenaariot tarpeiden muutoksista 2035 saakka sekä erikoissairaanhoidon perusterveydenhuollon sairaansijoista koko Pirkanmaan hyvinvointialueen alueella.

Työskentelyä ohjaamaan ja käyttäjien asiantuntijuuden varmistamiseen muodostettiin sekä erikoissairaanhoidon osiota että perusterveydenhuollon osiota varten laajan edustuksen työryhmät puheenjohtajanaan sairaalapalvelulinjan johtaja Juha Kinnunen.

Keskeisenä havaintona on, että sekä erikoissairaanhoidon että perusterveydenhuollon sairaansijojen määrä on lineaarisesti vähentynyt Pirkanmaan hyvinvointialueella lähes puoleen vuoteen 1996 verrattuna. Kehitys noudattelee

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty asianhallintajärjestelmässä

valtakunnallisia keskiarvoja. Sairaansijojen vähenemä ei selity avopalveluiden kehittymisellä, vaan ikäihmisten, vammaisten ja psykiatristen asumispalvelujen lisäämisellä.

Havainnot ja johtopäätökset erikoissairaanhoidon osalta Hyvinvointialueen aloittaessa 1.1.2023 erikoissairaanhoidossa fyysisiä sairaansijoja oli 976 paikkaa, joista 904 oli tosiasiaa käytössä, johtuen muun muassa hoitohenkilöstön vajeesta seuranneista suluista. Vuoteen 2035 ulottuvat skenaariot osoittavat, että pelkkä väestöennusteen mukainen sairaansijojen määrän kasvu olisi noin 22 prosenttia. Kasvun perusura tarkoittaisi erikoissairaanhoidon vuodeosastojen määrän lisäämistä yhteensä yli 200 sairaansijaa. Työryhmä esittää kuitenkin laaja- alaisia toiminnallisia ja alueellisia muutoksia sekä työnjaon uudistamista erikoissairaanhoidon ja perusterveydenhuollon välille. Tavoiteltava skenaario erikoissairaanhoidon osalta on, että sairaansijoja tulee vaihteittain ja ohjelmallisesti vähentää 12% (123 paikkaa), päätyen kokonaismäärään 882. Lisäksi lasten taudeilla ja psykiatrialla on yhteensä 354 paikkaa, mutta ne eivät ole tässä laskelmassa mukana, koska kyseisiä toimintoja koskevat sairaansijaratkaisut ovat tuoreeltaan toteutettuja. Raskain ja vaativin erikoissairaanhoido on tarkoituksenmukaista keskittää Kaupin kampukselle. Hatanpään ja Valkeakosken kampuksilla ja rajatummin Sastamalan kampuksella on perusteltua ja välttämätöntä jatkaa päivä- ja lyhytjälkihoitoista kirurgista toimintaa sekä muiden erikoisalojen toimintoja (mm. dialyysihoito). Sen sijaan kyseisten kampusten vuodeosastojen käyttö on tarkoituksenmukaista painottaa perustason geriatriseen kuntoutuksen ja palliatiivisen hoidon kasvaviin tarpeisiin.

Havainnot ja johtopäätökset perusterveydenhoidon osalta Perusterveydenhuollossa sairaansijoja oli hyvinvointialueen aloittaessa 1.1.2023 (akuutti, kuntoutus, geriatria ja palliatiivinen) 870 paikkaa. Väestön kasvusta, ikääntymisestä ja erikoissairaanhoidon sekä perusterveydenhuollon työnjaon muutoksista johtuen paine paikkamäärien lisäämiseen olisi ilman tehostamistoimia jopa 510 sairaansijaa vuoteen 2035 mennessä. Työryhmä pitää näin suurta kasvua epärealistisena sekä taloudellisista että henkilöstön rekrytointiin liittyvistä syistä. Valmistelussa on lähdetty siitä, että merkittäville ja systemaattisilla toiminnallisilla muutoksilla väestön määrän ja ikääntymisen kasvusta muodostuvaa painetta voidaan hallita ja lisätarve painaa olennaisesti alemmaksi. Lyhyellä aikavälillä ja siirtymävaiheen aikana on välttämätöntä saavuttaa joka vuosi 1- 2 prosentin tuottavuuskehitys.

Perusterveydenhuollon vuodeosastojen toimipisteitä on tällä hetkellä hyvinvointialueella 16. Sairaansijojen määriä on valmistelussa tarkasteltu koko alueen väestökehityksen pohjalta. Sijainteja koskevan päätöksenteon tueksi toimipisteiden skenaariomäärittelyssä käytettiin 10-15 minuutin ja yli 30 minuutin (henkilöautolla) saavutettavuuskriteerejä. Laskelma tehtiin sekä koko väestön että yli 65-vuotiaiden osalta erikseen.

Aluehallituksen 26.6.2023 tekemän päätöksen mukaisesti jatkovalmistelu on organisoitu ja viety yksityiskohtaisemmalle tasolle. Valmistelussa on huomioitu myös aluevaltuuston 14.8. 2023 hyväksymät palveluverkon uudistamisen periaatelinjaukset.

Aluehallituksen päätöksen mukainen kahden prosentin vuosittainen tuottavuustavoite on otettu jatkosuunnittelun pohjaksi. Tavoite on haastava ja tarkoittaa sitä, että vain ns. laajan uudistuksen skenaarion mukaisin toimin se on saavutettavissa.

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty asianhallintajärjestelmässä

Valmistelu on synkronoitu tarkoituksenmukaisessa laajuudessa koko palveluverkon valmisteluun ja erityisesti muiden palvelulinjojen suunnitelmiin. Avopalvelujen valmistelussa oleva sotekeskusten verkko kiirevastaanottoineen ja ikäihmisten ja vammaispalvelujen palvelut ovat keskeisimpiä. Mielenterveys ja päihdepalvelujen selvitystyö on käynnissä ja sitä kokonaisuutta tarkastellaan vuodeosastotoiminnan osalta (mm. uusien tilojen käyttöönotto Kaupin kampuksella) omana kysymyksenään. Esityksessä on huomioitu päivystyselvityksen ehdotus viidestä kiirevastaanottopisteestä, jotka toimivat myös iltaisin ja viikonloppuisin.

Vuodeosastojen palveluverkkosuunnitelmalla on kiinteä yhteys myös päivystyselvityksen keskeisiin toimenpiteisiin, kuten kotisairaaloiminnan laajentamiseen koko Pirhan alueelle ja palliatiivisen hoidon uudistamiseen. Potilaiden jatkohoitoa koskevien järjestelyjen uudistaminen on myös käynnistynyt sekä kampussairaaloiden ja lähisairaaloiden työnjakoon liittyvät ratkaisut.

Aikataulullisesti esitettyjen muutosten toimeenpano on ryhmitelty vuoden 2024 aikana toteutettaviin, 2025-2026 aikavälillä toteutettaviin sekä 2030 tai sen jälkeen realisoituviin suunnitelmiin.

Merkittävin tuottavuuskehitys ja potilaiden laadukas hoito voidaan saavuttaa toiminnallisilla ja sisällöllisillä muutoksilla. Palvelujen saavutettavuuden ja saatavuuden osalta merkittävä kansalaisten kannalta on luonnollisesti lähisairaaloiden toimipisteverkkoa koskevat muutokset. Esityksessä lähdetään kymmenen toimipisteen ratkaisusta.

Taloudellisten vaikutusten arviointi perustuu siihen faktaperustaan, että ilman palveluverkon ja toimintamallin uudistamista joutuisimme väestökehityksen ja ikääntymisen aiheuttaman palvelukysynnän kasvun vuoksi lisäämään vuodeosastopalvelujen määrää useilla sadoilla paikoilla sekä erikoissairaanhoidossa että lähisairaaloissa. Kahden prosentin tuottavuuden lisäyksen kautta jokseenkin nykyinen vuodeosastokapasiteetti tulee riittämään ja se on sekä talouden että henkilöstövoimavarojen riittävyyden kannalta kestävällä pohjalla.

Esityksessä vuodeosastojen toimipisteiden määrän asteittaista supistamista.

Vuodesta 2030 eteenpäin toimipisteet esitetään olevaksi seuraavilla paikkakunnilla:

Tampere, Sastamala, Valkeakoski, Hämeenkyrö, Kangasala, Lempäälä, Nokia, Parkano, Virrat, Ylöjärvi.

Liitteenä Pirkanmaan hyvinvointialueen vuodeosastojen paikkatarvelaskennan selvitys sekä palveluiden verkoston suunnitelman vaikutusten arviointi.

Ehdotus

Esittelijä: Taru Kuosmanen, SOSIAALI- JA TERVEYSJOHTAJA

Asiakkuus- ja laatujaosto päättää

- merkitä Pirkanmaan hyvinvointialueen vuodeosastonselvityksen nykytilan kuvauksen, alustavat selvitykset ja vaikutusten arvioinnin tiedoksi sekä
- antaa kommentit aluehallitukselle.

Kokouskäsitely

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty asianhallintajärjestelmässä

Kuultiin asiantuntijana sairaalapalveluiden palvelulinjajohtaja Juha Kinnusta, joka poistui kokouksesta ennen päätöksentekoa.

Merkittin, että Perttu Jussila ja Arto Haveri poistuivat kokonaan kokouksesta pykälän käsittelyn aikana.

Jaosto antaa asiasta seuraavat kommentit aluehallitukselle:

- Liikenteellinen saavutettavuus on huomioitava potilaiden sekä omaisten osalta.
- Sairaalapaikkojen uudelleenjärjestelyssä on huomioitava ihmisten tosiasiallinen hoidon tarve. Sairaalapaikkojen vähentymisen edellytyksenä on, että asumispalveluita lisätään ja kotisairaanhoidoa käytetään siellä, missä se on mahdollista asiakkaan etu huomioiden.

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Esteellisyys

Lisa Wesin ja Merja Litmanen ilmoittivat olevansa esteellisiä asiassa (HL 28 § 1 mom 5 kohta, HL 28 § 1 mom 7 kohta) ja he poistuivat kokouksesta asian käsittelyn ja päätöksenteon ajaksi. Esteellisyys todettiin.

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty asianhallintajärjestelmässä

§ 60

Muut asiat

Ehdotus

Esittelijä: Taru Kuosmanen, SOSIAALI- JA TERVEYSJOHTAJA

Asiakkuus- ja laatujaosto päättää

- merkitä tiedoksi kokouksessa tulleet muut asiat.

Kokouskäsittely

Merkittiin, että Anna Kontula poistui kokouksesta kokonaan ennen pykälän käsittelyä ja 1. varapuheenjohtaja Hanna Holma johti puhetta §:n 60-61 ajan.

Keskusteltiin alustavasti ylimääräisen kokouksen pitämisestä lokakuussa palveluverkkoasian käsittelyn myötä. Esittelijä tuo tarkemmat tiedot ajankohdasta seuraavaan kokoukseen.

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty asianhallintajärjestelmässä

§ 61

Tiedoksi merkittävät asiat

Ehdotus

Esittelijä: Taru Kuosmanen, SOSIAALI- JA TERVEYSJOHTAJA

Asiakkuus- ja laatujaosto päättää

- merkitä tiedoksi kokouksessa tulleet asiat.

Päätös

Ei tiedoksi merkittäviä asioita.

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty asianhallintajärjestelmässä

Muutoksenhakukielto

§53, §54, §55, §56, §57, §58, §59, §60, §61

Muutoksenhakukielto

Oikaisuvaatimusta ei saa tehdä päätöksestä, joka koskee vain valmistelua tai täytäntöönpanoa (Laki hyvinvointialueesta 141 §).